

PŽNV-PA

vprašalnik

PREPOZNAVANJE ŽRTEV NASILNEGA VEDENJA -
POSREDNA AGRESIVNOST

dr. Kristijan Musek Lešnik

PŽNV-PA

vprašalnik

PREPOZNAVANJE ŽRTEV NASILNEGA VEDENJA - POSREDNA AGRESIVNOST

dr. Kristijan Musek Lešnik

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

159.9.019.4

MUSEK Lešnik, Kristijan

PŽNV-PA : prepoznavanje žrtev agresivnega vedenja - posredna
agresivnost / Kristijan Musek Lešnik. - Ljubljana : IPSOS, 2008

ISBN 978-961-6671-17-0

236793600

KAZALO

KRATEK OPIS VPRAŠALNIKA	4
OSNOVNI PODATKI O VPRAŠALNIKU	4
Odgovorni list PŽNV-PA R oblika za člane razreda	5
Odgovorni list PŽNV-PA S oblika za člane skupine	6
IZHODIŠČA PŽNV-PA	7
NAVODILA ZA UPORABO IN VREDNOTENJE PŽNV-PA	7
VIRI IN LITERATURA	8

KRATEK OPIS VPRAŠALNIKA

Vprašalnik PŽNV-PA je namenjen ugotavljanju in prepoznavanju tistih članov razreda (ali druge skupine otrok oziroma mladostnikov) ki jih najbolj ogroža posredno (indirektno) agresivno vedenje drugih.

Vprašalnik se lahko uporablja v skupini ali pri individualnih pogovorih; poleg učencev oziroma članov skupine (razreda) ga lahko izpolnjujejo tudi drugi, ki skupino dobro poznajo ali delajo z njo (npr. učitelji). Namenjen je učiteljem, šolskim svetovalnim delavcem, svetovalnim delavcem in drugim strokovnjakom kot pripomoček za prepoznavanje tistih otrok, ki so bolj izpostavljeni posredno agresivnemu vedenju.

Vprašalnik omogoča vpogled v delovanje in dinamiko v razredu (skupini) s strani udeležencev oziroma članov. Na ta način z njim pridobimo vpogled tudi v tisti del skupinske dinamike, ki je lahko zunanjim opazovalcem (npr. učiteljem, svetovalnim delavcem) manj očiten ali prikrit.

Vprašalnik omogoča prepoznavanje tistih posameznikov v razredu, ki so najbolj ogroženi zaradi posredne (indirektne) agresivnosti s strani drugih, hkrati pa tudi najbolj potrebujejo ustrezno podporo, pomoč in ukrepanje.

Vprašalnik je namenjen splošni oceni ogroženosti posameznikov v razredu in ni psihodiagnostični inštrument. Če odgovori na vprašalniku izpostavijo nekatere posameznike kot bolj ogrožene in kot pogoste žrtve, je smiselno razmisliti o poglobljenem pogovoru, analizi in obravnavi njihovih težav z agresivnim in nasilnim vedenjem drugih.

Vprašalnik PŽNV-PA se uporablja pri otrocih od 8. leta starosti naprej. Pri mlajših otrocih lahko poteka izpolnjevanje individualno, v obliki strukturiranega intervjuja.

OSNOVNI PODATKI O VPRAŠALNIKU

Kategorija: - vprašalnik lahko uporablja učitelj, psiholog ali drug svetovalni delavec

Starostni razpon: 8 do 18 let

Število postavk: 10

Čas izpolnjevanja: 5 do 10 minut

Čas vrednotenja: do 5 minut

Izpolnjevanje vprašalnika: vprašalnik izpolnjujejo učenci, otroci, mladostniki (člani razreda oziroma skupine) sami, ali v obliki usmerjenega razgovora (ocenjevalec vodi učenca oziroma mladostnika od vprašanja do vprašanja in beleži odgovore)

Ime in priimek:	Razred:	Datum:
-----------------	---------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Ta vprašalnik je namenjen ugotavljanju, do koga v razredu se drugi največkrat obnašajo neprijazno ali nasilno. Pri vsakem vprašanju napiši ime tistega ali tistih v razredu (največ pet sošolcev in sošolk), ki se jim to največkrat dogaja.

1	Koga v razredu drugi največkrat ne upoštevajo?	
2	Koga v razredu največkrat kritizirajo?	
3	O komu v razredu največkrat pripovedujejo izmišljene stvari?	
4	Iz koga v razredu se največkrat norčujejo?	
5	Komu v razredu največkrat skrijejo ali vzamejo stvari?	
6	Kdo v razredu najbolj trpi zaradi stvari, ki jih o njemu govorijo drugi?	
7	Koga v razredu največkrat obrekujejo?	
8	Koga v razredu največkrat ne izberejo za igro ali šport?	
9	Koga v razredu največkrat kličejo z žaljivimi vzdevki?	
10	Komu v razredu najbolj nagajajo?	

Ime in priimek:	Skupina:	Datum:
-----------------	----------	--------

Navodilo za izpolnjevanje odgovornega lista

Ta vprašalnik je namenjen ugotavljanju, do koga v skupini se drugi največkrat obnašajo neprijazno ali nasilno. Pri vsakem vprašanju napiši ime tistega ali tistih v skupini (največ pet članov ali članic skupine), ki se jim to največkrat dogaja.

1	Koga v skupini drugi največkrat ne upoštevajo?	
2	Koga v skupini največkrat kritizirajo?	
3	O komu v skupini največkrat pripovedujejo izmišljene stvari?	
4	Iz koga v skupini se največkrat norčujejo?	
5	Komu v skupini največkrat skrijejo ali vzamejo stvari?	
6	Kdo v skupini najbolj trpi zaradi stvari, ki jih o njemu govorijo drugi?	
7	Koga v skupini največkrat obrekujejo?	
8	Koga v skupini največkrat ne izberejo za igro ali šport?	
9	Koga v skupini največkrat kličejo z žaljivimi vzdevki?	
10	Komu v skupini najbolj nagajajo?	

IZHODIŠČA PŽNV-PA

Posredno agresivno vedenje je namerno škodljivo vedenje, pri katerem žrtev ni napadena neposredno (telesno ali besedno), pač pa posredno. Vršilec takšnega vedenja se ne želi neposredno izpostaviti in soočiti z žrtvijo, pač pa ji poskuša škoditi s socialno manipulacijo. Zato je za posredno (prikrito) agresivnost značilno, da vršilec poskuša načrtno vplivati na vedenje drugih članov skupine do žrtve, na primer preko sprožanja govoric, neresnic, ipd.

Čeprav posredno agresivno vedenje ne vključuje telesne ali besedne agresivnosti, so lahko njegove čustvene in duševne posledice za žrtev enako boleče. Posledice socialnega manipuliranja storilca se kažejo kot spremembe statusa žrtve v skupini in kot spremembe odnosa drugih članov skupine do žrtve. Slednja je lahko zaradi načrtnih manipulacij storilca deležna različnih neprijetnih oblik vedenja ali osamitve s strani skupine.

Vprašalnik PŽNV-PA je namenjen ugotavljanju in prepoznavanju tistih članov razreda (ali druge skupine) ki jih najbolj ogroža posredno (prikrito) agresivno vedenje sošolcev, vrstnikov in drugih. Uporablja se v skupini ali individualno; poleg učencev oziroma članov skupine (razreda) ga lahko izpolnjujejo tudi drugi, ki skupino dobro poznajo ali delajo z njo (npr. učitelji).

Vprašalnik je namenjen učiteljem, šolskim svetovalnim delavcem, svetovalnim delavcem in drugim strokovnjakom kot pripomoček za prepoznavanje tistih otrok in mladostnikov, ki so bolj izpostavljeni različnim oblikam posrednega nasilja in potrebujejo ustrezno podporo, pomoč in ukrepanje. Na ta način z njim pridobimo vpogled v delovanje in dinamiko v razredu (skupini) s strani udeležencev oziroma članov, tudi v tisti del skupinske dinamike, ki je lahko zunanjim opazovalcem (npr. učiteljem, svetovalnim delavcem) manj očiten ali prikrit.

Vprašalnik je namenjen splošni oceni izpostavljenosti ogroženosti posameznikov v razredu oziroma skupini, in ni psihodiagnostični inštrument. Če odgovori izpostavijo nekatere posameznike kot možne žrtve posredne agresivnosti, je smiselno razmisliti o poglobljenem pogovoru, analizi in obravnavi njihovih težav z agresivnim in nasilnim vedenjem drugih.

Vprašalnik PŽNV-PA se uporablja pri otrocih od 8. leta starosti naprej. Pri mlajših otrocih lahko poteka izpolnjevanje vprašalnika v obliki strukturiranega intervjuja, odgovorni list pa izpolnjuje učitelj ali svetovalni delavec, ki otroka oziroma učenca vodi od vprašanja do vprašanja.

NAVODILA ZA UPORABO IN VREDNOTENJE PŽNV-PA

Kategorija: - vprašalnik lahko uporablja učitelj, psiholog ali drug svetovalni delavec

Starostni razpon: 8 do 18 let

Število postavk: 10

Čas izponjevanja: 5 do 10 minut

Čas vrednotenja: do 5 minut

Izpolnjevanje vprašalnika: vprašalnik izpolnjujejo učenci, otroci, mladostniki (člani razreda oziroma skupine) sami, ali v obliki usmerjenega razgovora (ocenjevalec vodi učenca oziroma mladostnika od vprašanja do vprašanja in beleži odgovore)

Osnova za kvantitativni del analize odgovorov je seštevanje frekvenc odgovorov (imen) pri posameznih vprašanjih. Pri analizi odgovorov sta pomembna dva kriterija:

- **skladnost med ocenjevalci:** več ocenjevalcev pri istem vprašanju izpostavi iste posameznike
- **splošna izpostavljenost:** isti posamezniki se pojavljajo kot žrtve posredne agresivnosti vrstnikov pri različnih vprašanjih

Pogostejše izpostavljanje posameznikov po obeh kriterijih je pokazatelj višje stopnje ogroženosti zaradi posredno agresivnega oziroma nasilnega vedenja sošolcev oziroma vrstnikov.

VIRI, LITERATURA

- Arora, T. (1994). Measuring Bullying with the 'Life in School' Checklist. *Pastoral Care in Education*, 12, 11-15.
- Austin, S. in Joseph, S. (1996). Assessment of bully/victim problems in 8 to 11 year-olds. *British Journal of Educational Psychology*, 66, 447-456.
- Bjorkqvist, K. (1994). Sex Differences in Physical, Verbal, and Indirect Aggression: A Review of Recent Research. *A Journal of Research*, 30 (3-4), 177-188.
- Bjorkqvist, K., Lagerspetz, K. M. J. in Osterman, K. (1992). *The Direct & Indirect Aggression Scales*. Vasa, Finland: Abo Akademi University. Department of Social Sciences.
- Bond, L., Wolfe, S. in Tollit, M. (2007). A Comparison of the Gatehouse Bullying Scale and the Peer Relations Questionnaire for Students in Secondary School. *Journal of School Health*, 77 (2), 75-79.
- Crick, N. R. in Grotpeter, J. K. (1996). Children's treatment by peers: Victims of relational and overt aggression. *Development and Psychopathology*, 8, 367-380.
- Dahlberg, L. L., Toal, S. B. in Behrens, C. B. (1998). Measuring violence-related attitudes, beliefs, and behaviors among youths: A compendium of assessment tools. Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention, National Center for Injury Prevention and Control.
- Fox, C. L. in Boulton, M. J. (2005). The social skills problems of victims of bullying: Self, peer and teacher perceptions. *British Journal of Educational Psychology*, 75 (2), 313-328.
- Frisen, A., Jonsson, A. K. in Persson, C. (2007). Adolescents' Perception of Bullying: Who Is the Victim? Who Is the Bully? What Can Be Done to Stop Bullying? *Adolescence* (San Diego): an international quarterly devoted to the physiological, psychological, psychiatric, sociological, and educational aspects of the second decade of human life, 42 (168), 749.
- Garandeau, C. F. in Cillessen, A. H. N. (2006). From indirect aggression to invisible aggression: A conceptual view on bullying and peer group manipulation. *Aggression and Violent Behavior*, 11 (6), 612-625.
- Guerin, S. in Hennessy, E. (2002). Pupils' definitions of bullying. *European journal of psychology of education*, 17 (3), 249-261.
- Hunter, S. C., Boyle, J. M. E. in Warden, D. (2007). Perceptions and Correlates of Peer-Victimization and Bullying. *British Journal of Educational Psychology*, 77 (4), 797-810.
- Ladd, G. W. in Kochenderfer-Ladd, B. (2002). Identifying victims of peer aggression from early to middle childhood: Analysis of cross-informant data for concordance, estimation of relational adjustment, prevalence of victimization, and characteristics of identified victims: The clinical assessment of children and adolescents. *Psychological assessment*, 14 (1), 74-96.
- Mynard, H. in Joseph, S. (2000). Development of the multidimensional peer-victimization scale. *Aggressive Behavior*, 26 (2), 169-178.
- Olweus, D. (2003). A Profile of Bullying at School. *Educational Leadership*, 60 (6), 12-17.
- Ortega, R., Mora-Merchán, J. A., Singer, M., Smith, P. K., Pereira, B. in Menesini, E. (2001). Final Report of the Working Group on General Survey Questionnaires and Nomination Methods Concerning Bullying. *Raziskovalno poročilo*, Dpt. of Developmental and Educational Psychology. University of Sevilla.
- Österman, K., Bjorkqvist, K., Lagerspetz, K. M. J., Kaukiainen, A., Huesmann, L. R. in Fracsek, A. (1994). Peer and self estimated aggression and victimization in 8-year-old children from five ethnic groups. *Aggressive Behavior*, 20, 411-428.
- Scholte, R. H. J., Engels, R., Overbeek, G., De-Kemp, R. A. T. in Haselager, G. J. T. (2007). Stability in bullying and victimization and its association with social adjustment in childhood and adolescence. *Journal of abnormal child psychology*, 35 (2), 217-228.
- Smith, P. K. in soavtorji. (2002). Definitions of bullying: A comparison of terms used, and age and gender differences, in a fourteen-country international comparison. *Child development*, 73 (4), 1119-1133.
- Smith, P. K., Talamelli, L., Cowie, H., Naylor, P. in Chauhan, P. (2004). Profiles of non-victims, escaped victims, continuing victims and new victims of school bullying. *British Journal of Educational Psychology*, 74 (4), 565-581.
- Smokowski, P. R., in Kopasz, K. H. (2005). Bullying in School: An Overview of Types, Effects, Family Characteristics, and Intervention Strategies. *Children & Schools*, 27 (2), 101-110.
- Tapper, K. in Boulton, M. J. (2005). Victim and Peer Group Responses to Different Forms of Aggression Among Primary School Children. *Aggressive Behavior*, 31, 238-253.
- Veenstra, R., Lindenberg, S., Oldehinkel, A. J., DeWinter, A. F., Verhulst, F. C. in Ormel, J. V. (2005). Bullying and victimization in elementary schools: A comparison of bullies, victims, bully/victims, and uninvolved preadolescents. *Developmental psychology*, 41 (4), 672-682.
- Vernberg, E. M., Jacobs, A. K. in Hersberger, S. L. (1999). Peer victimization and attitudes about violence during early adolescence. *Journal of Clinical Child Psychology*, 28, 386-395.
- Whitney, I. in Smith, P. K. (1993). A survey of the nature and extent of bullying in junior/middle and secondary schools. *Educational Research*, 35 (1), 3-25.

